

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVI (40)

Štev. (No.) 29

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

30. julija 1987

Iz sebe v svet

Govor Tineta Debeljaka ml. na obletnici Hladnikovega doma

Večkrat je primerno, da se človek ustavi v svojem vsakodnevnem in utrujajočem delu ter premisli svoje prehojene poti oziroma poti, ki se mu odpirajo. Kajti pot pelje od nekod in je usmerjena nekam. Pri hoji in v utrujenosti človek lahko trenutno pozabi na to, a od časa do časa je prav, da si osveži spomin in očisti očala.

Poglejmo na nekatere sicer jasne in samoumevne stvari, kot so v človeku njegovo osebnostno in skupnostno bivanje.

Človek je oseba, to pomeni, da je samostojen, sam za sebe, z lastnimi pravicami, da ni samo del nekega stroja zgodovine ali razvoja. Ni zaprt vase, ki bi skrbel le zase in za svoje blagostanje, egoist in egocentrik. Človek je tudi usmerjen za druge in k drugim.

Človek ni vržen v svet — češ, zdaj si tu, ne veš ne odkod ne kam — človek je namreč povezan s svojo preteklostjo in naravnano na svojo bodočnost. Ima svoje korenine in ima svoje hrepenenje in cilje.

Poglejmo to našo lastnost: mi smo v svetu — povezani med seboj.

Človek ni izoliran, to lahko vidimo vsak trenutek, in o tem razmišljati je skoro preveč. A le pogledimo v podrobnosti te povezanosti.

Najprej je človek rojen v družini, ki mu dejansko daje telesno in prvo duhovno življenje. To ga spremlja vse življenje — najprej kot otrok sprejema in pozneje — ko si ustvari lastno družino — tudi daje. Daje se sodruhu in daje se otrokom. Tu je prvi korak iz sebe navzven — družina!

A se ne ustavi tu. Človek raste tudi v sosedstvu, v prijateljstvu. Poveže se z ljudmi, ki žive blizu in jih srečuje vsak dan. In tudi tu ne samo sprejema, ampak tudi daje. Tu nam je lahko za zgled delo v naših Domovih: tu lahko prejemaš, a si dolžan tudi dajati drugim, seveda po svojih zmognostih in nagnjenjih. Življenje srenje je dovolj bogato, da Dom lahko potrebuje vsakogar in njegove sposobnosti. Če daješ, lahko pričakuješ, da boš tudi prejel. Prijateljski pogovor, šport, kulturno delo, igre in prireditve; vsako od teh zahteva najprej trdno in naporno, zahteva, da človek položi vanj del samega sebe, nato pa lahko pričakuje, da bo skupaj z vso srenjo tudi nekaj od tod dobil za svojo duhovno rast in potrebe ter se tako še trdneje poveže s svojo okolico, ki je pač njemu najbližja in najbolj odgovarja njegovi duši.

In najbolj krajevne skupnosti ima posameznik možnost, da se dejansko združi z višjo obliko človeške povezave, s svojim narodom. Narod ni namreč nekaj abstraktnega,

nekaj, o čemer se lahko filozofira; narod je živ organizem, kjer so njegovi sestavni deli — posamezniki in okrajne skupnosti, med seboj povezani in se te povezanosti tudi zavedajo in ravno iz nje živijo. To velja še bolj za nas, ki živimo v Sloveniji brez meja, ko geografske povezanosti med nami ni, ko smo povezani le po idejnih in zavestnih vezeh.

In tudi tu imamo ne samo pravice prejemanja — jezika, navad, folklor in vzgoje, ampak tudi dajanja. Tudi posameznik tukaj lahko daje nekaj, kar koristi vsemu narodu — vzgoji svoje otroke v slovenskem duhu, pričuje za slovensko zgodovino, prenaša demokratični duh v bodočnost, bogati slovensko dušo s svojim tukajšnjim izkustvom, čaka ga kulturno delo ali širjenje poznanja Slovenstva po svetu. Vsako tako dejanje je koristno za ves narod, še tako majhno, ima vrednost za celoto.

In isto velja za državo, v kateri živimo, marsikomu že rodno domovino. Tudi tu ne samo, da prejemamo usluge — varstvo zakonov, urejen prostor za svoje delovanje in še in še, ampak lahko tudi dajemo in moramo dajati: lepo postavljena hiša, prav pripravljena šolska ura, prijeten vrtiček pred hišo in dobro opravljena služba — to je lahko naše delo za tukajšnjo skupnost.

Prepričan sem, da je med nami kdo, ki se bo povzpел pri tej povezanosti višje in bo njegov doprinos k slovenski narodni ali argentinski skupnosti večji, važnejši in bistven. Slaven zdravnik, domiselni politik,

profesor na univerzi, slovenski pisatelj itd. Iz malega raste veliko. In še drug rek velja tu: brez muje se še čevlji ne obuje. Moramo veliko dajati, če hočemo kaj prejeti. In vsak korak kvišku pelje iz prejšnjih korakov v skupnosti.

Morda pa se bo dogodilo, morda, da bo kdo od vas prešel na najvišjo raven povezanosti človeške skupnosti, ko bo njegovo delo koristilo vsemu človeštvu in ga obogatilo. Pomislimo le na vse tiste Slovence — po imenu jih ne poznamo —, ki so ustoličevali kneze na Gosposvetskem polju — njihovo delo je tudi pripomoglo k širjenju demokratične oblike vladavine — pomislimo na zavednega Slovence Jožefa Štefana, katerega zakon o radiaciji se uče inženirji na vseh univerzah po svetu. Pomislimo na argentinske Nobelove nagrajence. Pomislimo na nekatere iz naše skupnosti, katerih umetniško delo ima odmev po vsem svetu.

A to so končni koraki v našem romanju iz človekove osebne notranjosti do planetarne povezanosti.

Nekje na sredi te poti stojijo naši prosvetni Domovi, tukaj in zdaj. Tu se sekajo naše poti iz družine v svet, preko njih potekajo niti slovenske povezanosti, tu notri se križajo naši pogovori in prijateljstvo.

Tu smo si blizu, tu smo si sorodne duše. Tu imamo priliko, da lahko obogatimo sebe — s sprejemanjem — in da obogatimo druge — z dajanjem. Vsak po svojih sposobnostih in močeh. Kamen do kamna — palača, beseda do besede — bogatejša duša. Tu smo — ne pasivni gledalci, ampak aktivni delavci, ki v trudu gradimo nov svet, ki je dejansko naš svet — še bolje, ki je svet vsakega posameznika in svet vse skupnosti.

Spoustovanje indijanskemu ljudstvu

Po poročilih agencije DPA iz Bona se je od 11. do 16. julija v mestu Lima vršilo peto zasedanje Indijancev, kjer naj bi preučevali strategijo, po kateri bodo praznovali petstoletnico odkritja Amerike. Kakor je znano, se v Španiji že vršijo priprave, da bodo slavili Krištofa Kolumba kot odkritelja Amerike.

Južnoameriški svet Indijancev — CISA — pa je v dneh od 28. do 30. junija imel zasedanje v mestu Pucallpa v Peruju. Izdelal je načrt, katerega je predstavil na zasedanju v Limi in ki vsebuje zahtevo po „spoustovanju indijanskih ljudstev ter njihovo zgodovinsko projekcijo kot edine in avtentične dediče američanskega kontinenta“. CISA je zapadno-nemški agenciji DPA v Bonu že izročila izjavo, v kateri spo-

roča, da bo protestirala proti name-ravanemu praznovanju odkritja Amerike, ker se je s Kolumbovo invazijo Amerike dejansko pričelo grobo pobijanje milijonov Indijancev.

Na svetovnem kongresu Indijancev v Limi se bodo zbrali zastopniki vseh ameriških prvotnih naseljencev, prišli pa bodo tudi odposlanci rodov iz območja Pacifičnega oceana in celo iz severne Evrope.

Agencija DPA tudi poroča, da ima 47-letni severnoameriški Indijanec Russell Means iz rodu Sioux namen javiti se za kandidata za predsednika Severne Amerike. Na ta način hoče opozoriti javnost, da je v državi trenutno 1.400.000 prvotnih prebivalcev Amerike, katerih polovica živi v od vlade določenih rezervatih. Skoro polovica prebivalcev je brezposelnih, pa tudi alkoholizem je zelo razširjen in povzroča indijanskim rodovom neizmerno škodo.

Means vodi "Yellow thunder camps" v Black Hillu, to je na ozemlju, katerega so zasedli Indijanci v letu 1981. V imenu svojega ljudstva zahteva, da vlada vrne Indijancem velike predelke ozemlja, katere so „belokožci s prevaro iztrgali rdečkožcem“. To ozemlje naj bi merilo kar 100 milijonov hektarjev. Poleg tega Means zahteva popolno individualno osebno svobodo pripadnikov vseh indijanskih rodov.

P. D-ova.

Mogoče ne veste, da...

— da bo knjiga p. Simona Ašiča iz Stične POMOČ IZ DOMAČE LEKARNE, ki jo je pred časom izdala celjska Mohorjeva družba, s ponatisi dosegla izjemno naklado 90.000 izvodov...

— da kljub deklariranemu in toliko

Volitve v Italiji

Poročali smo že o poteku parlamentarnih volitev v Italiji in kako so pri tem nastopili Slovenci. Kot je znano, je od Slovencev prišel v parlament senator komunistične stranke Spetič, demokratični Slovenci pa so se pridružili Sardinski stranki, ki je obljubila, da se bo v parlamentu zavzemala za slovenske probleme, predvsem za globalno zaščito.

Pri tem pa smo zasledili po raznih časopisih — Katoliškem glasu iz Gorice, Novem listu za Trsta pa tudi iz ljubljanskega Dela, da je bila med Slovenci na Primorskem precejšnja debata in nejasnost pri teh volitvah, kar je seveda tudi pripomoglo k o-sipu glasov Slovenske skupnosti — Ssk.

Problem je nastal predvsem iz pogledov, da je namreč potrebno na vso moč podpreti krščansko-demokratiško stranko proti komunistični, kajti Ssk je demokratično usmerjena. Po drugi strani pa so padli opreki, da je Sardinska skupnost usmerjena bolj na levo in zato je ne voliti.

K temu bi pripomnili — kot piše neki župnik v Novem listu —, da je bila letošnja protislovenska kampanja v Trstu zelo močna, pri čemer ni izvzeta krščanska krščanska demokracija, ki se je na samo volilno nedeljo hvalila po krajevem italijanskem „patriotskem“ časopisu, da že 42 let nasprotuje „dvojezičnosti“ („bilinguismo“), ali, z drugimi besedami povedano, vsake-mu dostojnemu poskusu neke zakonske zaščite Slovencev v Italiji. V letošnji nacionalistično obarvani volilni kampanji so zlasti v Trstu in Gorici italijanske vsedržavne stranke z izjemo komunistične kar tekmovali s protislovenskimi izjavami in to početje se jim je lepo obrestovalo. Tako se je v Trstu Craxijev PSI (na katerega so do nedavno prisegali slovenski titovci) povezal

VEČ IZOBRAŽENIH PRISELJENCEV

V Sloveniji se je lani zaposlilo več kot 7.600 delavcev iz drugih republik, kar pomeni četrtno vseh v minulemu letu nanovo zaposlenih. Zdjaj je uradno v Sloveniji na delu 140 tisoč delavcev iz drugih republik, neuradno pa jih je precej več. K temu je treba prišteti še njih družinske člane!

Po regionalni pripadnosti delavcev, ki prihajajo iz drugih republik, prevladujejo podobno kot prejšnja leta delavci iz BiH (61,8 odstotkov), sledijo delavci iz Hrvaške (21,4 odstotki) Srbije (8,1 odstotek), Madonije (3,2 odstotka), Kosova (3,1 odstotka), Črne gore (1,7 odstotka).

Prejšnja leta so prihajali s trebuhom za kruhom predvsem delavci ozkih profilov brez kvalifikacij, zadnja leta pa je med njimi vse več izobraženih. V zadnjih treh letih se je v Sloveniji zaposlilo iz drugih republik kar 1364 delavcev s srednjo, 295 delavcev z višjo in 489 delavcev z visoko izobrazbo.

Čeprav se je zadnja leta — zaradi ekonomskega problema — priselilo manj delavcev z juga, pa gornje številke opozarjajo na novo nevarnost: da visoko izobraženi priseljenci z juga spodrinejo Slovence tudi z vodilnih položajev!

To je nov problem, ki ga bodo morali reševati doma na novo osveščeni Slovenci!

opevanemu skupnemu kulturnemu prostoru slovenski osrednji tisk sploh ne registrira izhajanja nekaterih slovenskih kulturnih revij, ki se tiskajo v zamejstvu: Mladika, Celovski zvon, Most, Zaliv...

MLADIKA, št. 4, 1987

s „protiščavovsko“ Listo za Trst in na svojih listah samo v tržaški pokrajini izvolil senatorja in poslanca. Pragmatični Craxi je čisto enostavno preštel glasove, ki bi mu jih v naših krajih prinesla slovenskim zahtevam naklonjena politika, in glasove, ki bi si jih pridobil z drugačno politiko. Ni mu bilo treba veliko računati: odločil se je za drugo varianto; njegovi socialisti so skupaj z lokalno Listo za Trst, ki se na volitvah ni predstavila, breknali na protislovenske strune in uspeh ni izostal.

Po drugi strani pa je tudi važen pogled na borbo med demokrati in komunisti na vsedržavni ravni, vendar volilni izidi kažejo, da je bil strah pred rdečo nevarnostjo precej neutemeljen, saj so komunisti povsod močno nazadovali, okrepili pa so se DC in predvsem Craxijevi socialisti (ki postajajo vsaj na Tržaškem vedno bolj „nacionalni socialisti“). Ssk pa je na Tržaškem in Goriškem obdržal le polovico ali nekaj več svojih tradicionalnih volilcev.

Resnično demokratični Slovenci v Italiji si morajo razjasniti nekaj pojmov in vprašanj:

Ali res 10 tisoč slovenskih demokratičnih glasov odloča v množici več desetih milijonov italijanskih volilcev o „socialistični“ ali „nesocialistični“ bodočnosti italijanske republike? Mislimo, da je odgovor na dlani!

Če je res vsak glas dragocen, ko gre za boj med demokratično in nedemokratično bodočnostjo države (toda ta nevarnost se je zadnje čase v Italiji precej zmanjšala), potem naj tisti, ki glasove potrebuje (v tem primeru DC), stopi do vodstva Ssk in naj se s tem vodstvom zmeni za usluge in protiusluge po znanem načelu „do ut des“.

S tem bi bili zadovoljni vsi demokratični Slovenci, ki se gotovo zavedajo komunističnih nevarnosti, a tudi nepriznanja Slovencev.

Pa tudi Sardinska stranka ni komunistična in se tako nagiblje na levo kot moderne alternativne stranke kot npr. na Koroškem, s katerimi tudi sodelujejo tamkajšnji Slovenci.

In res je tudi, da je ta majhna stranka obljubila — in lani tudi dejansko pokazala —, da stoji za Slovence, medtem ko je DC gluha za njih zahteve.

Mislimo, da so politiki pri Ssk dobro pretehtali te probleme in se odločili za tisto rešitev, ki v danem položaju najbolj odgovarja slovenskim nacionalnim zahtevam in demokratični usmerjenosti.

ČASI SE SPREMINJAJO

Komunisti so vedno trdili, da se bore za delavske pravice, da so oni pravzaprav „avantgarda“ delavskega razreda in da so vsi drugi dejansko proti delavcem, čeprav se kot npr. katoličani ali drugi, kažejo njih prijatelje.

Ssdaj pa so le pokazali, kaj je pravzaprav z njihovo „avantgardo“. Kot je znano, je letos v začetku leta izbruhnilo precej štrajkov po Jugoslaviji, tudi v Sloveniji. Eden največjih in najbolj dolgih je bil štrajk med rudarji v Labinu v Istri. Tam so na sicer vsiljenem sestanku rudarji pokazali svojo moč in izglasovali stavko proti vsem pritiskom.

Pri tem pa je nastala zgodovinska priložnost, ko so člani Zveze komunistov iz tega istrskega rudnika „so-glasno“ sklenili — verjetno na pritisk od zgoraj —, da preidejo med stavkokaze in se tako postavijo proti svojim delovnim tovaršem in za njihove izkoriščevalce — in režim.

S tem je bilo dovolj jasno dokazano, da gre komunistom bolj za privilegirani položaj kot pa za delavce!

„Studia Croatica“ o Slovencih

Revija „Studia Croatica“, hrvaško-argentinska revija v Buenos Airesu je pred kratkim poročala o položaju Slovenije v mednarodni državi Jugoslaviji:

Slovenija je zapostavljena in kontrolirana tako gospodarsko kot politično in narodnostno. Slovensko gospodarstvo je pd pritiskom Beograda, ki ji odvzema prihranke in rezerve. Njene finance nadzoruje Ljubljanska banka, ki je — čeprav ima slovensko ime — predstavnica veletrbskih interesov, tako znotraj, kakor zunaj države. Želje Slovencev, da bi s sosednima Italijo in Avstrijo, kjer živi precejšnja slovenska manjšina, navezala kulturne in gospodarske stike — nikdar ni dosegla svojega cilja, ker so unitaristi vedno zatrli vsak podvig. Poleg tega je v Sloveniji naseljenih veliko pripadnikov narodov iz južnega, bal-

kanskega predela Jugoslavije. Njih število je že doseglo 10% vsega prebivalstva v Sloveniji, kar seveda vedno bolj spreminja slovenski nacionalni živelj. Slovenska mladina se mora učiti tuje jezike iz vadic, napisanih v srbsčini, ker „slovenske še niso natisnjene“. Tudi mnoge oddaje na ljubljanski televizijski postaji so v srbsčini — celo tiste, ki so namenjene mladini.

V naslednji številki pa omenjena revija poroča o vedno večjih spopadih slovenskih intelektualcev in časnikaev z Beogradom. Poroča o sociologu prof. Dimitriju Ruplu, ki je med drugim v beograjskem tedniku „DUGA“ izjavil, da je edina sprejemljiva povezava Slovencev z Jugoslavijo resnična konfederacija, kakor obstoja v večnarodnih državah, kot so Belgija, Švica in Finska.

P. D-ova.

Odličen nastop

Izbral sem priliko, ko sem bil za malo časa v Buenos Airesu, da sem šel v Teatro Colón. Tam se je 23. julija prvič predstavil skupnosti „Grupo de Cámara Carlos Vilo“, v katerem poje baritonist Marko Fink. Poleg njega sestavljajo skupino še: María Inés Pereyra (sopran), Patricia Neme (mezzosopran), Fernando Chalabe (tenor) in Jung Jul Xin (klavir), vse pod vodstvom Carlota Vilota. V polni dvorani „Salón dorado“ so zapeli samospeve, dvospeve in štiriglasne pesmi, tako s spremljavo klavirja kakor a capella, argentinskega sodobnega skladatelja Carlota Guastavina.

Skladatelj sam ni prišel na koncert, a zvedeli smo, da je največ pesmi bilo zapetih prvič ravno na tem koncertu. Carlos Guastavino je plodovit skladatelj, orientiran na argentinsko folklorno pesem. Kdo ne pozna njegovega Cañaverala? Tako ima skomponiranih mnogo vrst skladb, jih žal malo zborov poje. Omeniti moramo klavirsko spremljavo. Ponekod je spremljava samo kot taka, a v nekaj komadah ima svoj part. In ravno to skladbo obogatila in

ji da čisto drugo zvočno barvo. Nič ni čudno, da je občinstvo (dvorana je bila polna!) najbolj ploskalo po komadu „Viento norte“, kjer klavir riše mogočen severni veter.

Kvartet ni zmeraj zvenel ubrano, ker sta sopran in mezzosopran uporabljala velik vibrato. Brez dvoma je bil najboljši pevec Marko Fink. Tega mnenja nisem samo jaz. Publika je s ploskanjem najbolj nagradila njega. Po koncertu sem imel priliko govoriti z nekaterimi zborovodji in so mi le-ti povedali, da jim je bil tudi najbolj všeč Markov nastop.

Na žalost so organizatorji in glasbeni funkcionarji pokazali, kako malo jih briga kultura. Koncert je bil predviden za polšesto uro. Zadnje dni so pa koncert prestavili za pol ure prej. Tako smo tisti, ki smo prišli malo po peti uri, že zamudili začetek koncerta. Zares zelo slaba poteza.

Marku Finku znova čestitam (saj poje vsak dan bolje) in mu želim še mnogo uspehov v solistični karieri.

Andrej Jan

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Nenadoma dobi človek vtis, kakor da se je čas pričel hitreje vrteti. Govorim seveda o volilnem času, ko manjka le dobrih pet tednov do odločilnega 6. septembra. V luči tega pospešenega ritma je treba gledati sedaj posamezne dogodke, ki sicer drugače nimajo logične razlage. Vzemimo torej nekaj primerov, in si jih ogledajmo nekoliko bližje, kajti mnogo vrednega, zanimivega in celo zabavnega bomo mogli zaslediti.

PO UDARU, BALZAM

Poglejmo konkretno to čudno razmerje med vlado in Glavno delavsko konfederacijo CGT. V zadnji številki smo vsaj na kratko opisali del gospodarskih ukrepov, ki jih je poldrugi mesec pred volitvami podvzela vlada na pritisk Mednarodnega denarnega fonda. Po teh ukrepih, in zaradi nekaterih drugih činiteljev, ki jih že zaznavamo zadnje dni (v enem mesecu je meso v klavnicah poskočilo za 40%), moremo mirno reči, da bo inflacija, ki je junija dosegla 8%, julija kar preseгла 9% in avgusta priplezala na kako dvomestno številko.

Take račune so naredili tudi na CGT, potem pogledali 4,5% povišanje plač, ki ga je odredila vlada, nato pa namerili na radikale, vključno seveda na predsednika Alfonsina, svoje najtežje topove, in pričeli streljati. A v vseh teh kritikah ni bilo ničesar, kar ne bi že nešte-

rih slovenskih arhitektov je zadovoljna tudi komisija, ki dobesedno pravi: „...je njeno delo zasnovano kot zgodovina ustvarjanja slovenskih arhitektov vseh rodov v Argentini... disertacija je prav tako obsežno delo... ki zajema generacije vseh naših izseljencev v Argentini.“ Najbolj zanimivi pa je končni odstavek:

„Spričo takih kvalitiet bi bilo prav, če bi slovenska javnost čimprej v celoti dobila vpogled v popisano dogajanje, slovenska umetnostna znanost pa bi morala vključiti dosežke slovenskih arhitektov v Argentini tudi v naš nacionalni fond.“

Pogumna ocena. Naša skupnost se je sicer vedno zavedala, da naše delo spada tudi v slovensko območje umetnosti; prav pa je, da je istega mnenja tudi uradna komisija ljubljanske univerze. Izreči pa moramo tudi zahvalo Ireni Mislej za njeno nepristransko in pravično ocenitev naših umetnikov.

TDml.

tokrat, v teh letih radikalne vlade, povedali jasno in glasno. Za nameček pa so še vzpostavili „stanje pripravljenosti in mobilizacije“, kar je prvi korak za proglasitev kake stavke, tako vsaj stvar razlaga vsak, ki je le malo domač v izrazoslovju argentinskega sindikalizma.

Se je predsednik ustrašil možnosti kake splošne stavke tik pred volitvami? Ga je pogrelo splošno kritiziranje gospodarskih ukrepov? Se je zbal, da volivni račun ni bodo taki, kot jih vodstvo stranke kaže? Ali je le raje videl, da nastane polemika, da ljudje hitreje pozabijo na neljube ukrep in glodajo le kost notranjega spora? Vprašanj je še nešteto, in odgovorov tudi, saj je vsak politični opazovalec imel svojo razlago za nenaden izbruh jeze gospoda predsednika, ki je nenadoma vrgel v javnost par ne preveč pametnih trditvev. Dejal je nekako takole: Da se pritožujejo menjalnice, ki jih zapiramo, je razumljivo; da se pritožujejo podjetniki, ki jim nabijamo nove davke, jih razumemo; a da se glavna delavska organizacija postavi na čelo podobnega protesta, je le zato ker je „reakcionarna“ in „protidelavska“.

Lahko si mislimo kak ogenj je nastal v tej slammati strehi. A to nas ne zanima, ker je le del tiste veseligrice, ki redno nastane v takih slučajih. Zanimivo je, da je koj naslednji dan, ko so se sestali delavski predstavniki (CGT in tovarištvo) z delavskim ministrom (tovariš Alderete), je vlada poklonila „reakcionarni in protidelavski“ CGT dar, ki ga niso sami pričakovali; dar, ki so ga zahtevali osem let vojaške in skoraj štiri leta radikalne vlade: paritetne komisije od meseca avgusta dalje. In še nekatere denarne ugodnosti, povratek danih in nato odtrganih slavnih 50 avstralov, povišico plač na razliko z inflacijo junija, itd. Vse, balzam na zasekano rano.

KDO JE KDO

Nastala je torej nova idila med radikali in „skupino 15“, to je pravovernih peronistov, ki so zabarikadirani v delavskem ministertvu. In ker je Ubaldiniju treba priznati, da je peronist, toda rad sprejme vsako ugodnost za delavstvo, tudi če prihaja od radikalne vlade, je razumljivo, da je dar sprejel in ga zagrabil z obema rokama. Poznejše potankosti, kako bodo komisije delovale, da bodo organizirali troje skupin za boljše funkcioniranje celotnega sistema in druge detajle, ni da bi opisovali. Razumljivo je, da je s

tem Alfonsin zbil iz rok zlasti obnoviteljskega peronizma eno najtežjih orožij, ki so mu jih vihteli nad glavo po objavi gospodarskih ukrepov. Treba je le videti, kako bodo pozneje vplivali na voljo volivcev procenti inflacije teh zadnjih mesecev.

Drug dogodek, ki ga tudi moremo gledati v volivni luči, je npr. afera okoli izrazov sedanega poveljnika glavnega štaba vojske, generala Caridija. Stvar je bila celo nekoliko potišana s strani uradnega tiska in TV programov, ker je bila vladi zelo neljuba. Tudi to si oglejmo nekoliko bližje.

Vojaški poveljnik, kot vodja in najvišji predstavnik vojske, je izjavil, da ta ustanova še pričakuje „reivindikacijo“ s strani naroda, s strani ljudstva, glede protigverilskega boja. Podčrtal je tudi, da ima občutek nepravičnega napadanja vojske prej in sedaj. Reakcija na te izjave je bila izredno ostra s strani opozicije. Opozicija namreč računa na blamažo radikalov vsled dogodkov velikega tedna in poznejšega zakona o dolžni pokrščini. Zato ni čudno, da so peronisti in drugi levničarji, zagnali hrup na te izjave. Vladni možje so previdno molčali; nekateri so celo pohvalili Caridija, ki da išče le integracijo med vojsko in narodom.

Če skušamo stvar pojasniti z nevolivnega vidika, vidimo, da med tistimi, ki Caridija kritizirajo, in med določenimi krogi oboroženih sil, ni mogoče priti do skupne stične točke. Eni in drugi vidijo le vsak svojo plat in svoj prav. V tej zvezi omenimo, da mora biti narod res hvaležen oboroženim silam, ker so ga rešili gverile in njenega prevratnega delovanja. Vojaštvo pa mora priznati, da je imelo v svojih vrstah nekatere nevedne člane, ki so v tej vojni kršili človekove pravice z nekaterimi prav nečloveškimi dejanji. Dokler eni in drugi ne bodo tega razumeli, drug drugemu ne bodo priznali kdo je kdo, skupno žrtvovanje ne bo mirno.

(Nad. na 4. str.)

PRVI KORAKI

ANEKDATE IZSELJENCEV V ARGENTINI

26.

Slovensko dekletko, ki je bila tik pred poroko, se je peljala z vlakom skupaj z bratom. Brala je knjigo, vozni listek pa je spravila v torbico. Pride spovednik in ji reče: „Boletos?“ Dekle vsa osupla vpraša brata, kako more spovednik vedeti, da se misli letos poročiti, in da jo kar po slovensko vpraša?

boletos — vozni listki

Glas o naših arhitektih

O slovenskih kulturnikih, ki izhajajo iz naše emigracije v Argentini, je bilo dosedaj v Sloveniji bolj malo govora. Zamolčevali so jih ali celo blatili, o njih niso skoraj nič poročali.

A novi vetrovi, ki vejejo med slovensko inteligenco v domovini, so se pokazali tudi na tem polju. Omenjeno je bilo že, da je Janko Moder v svojem pregledu prevajalcev omenil tudi nekatere tukajšnje ustvarjalce in njih prevode.

Sedaj pa smo dobili poročilo o novi zanimivosti. Pred leti je v Ljubljano odšla na dopolnilne študije Irene Mislej, hčerka predvojnih naseljencev, ki je tukaj končala umetnostno zgodovino. Imela je precej stikov z našo skupnostjo, dvakrat je na obisku in Slovenije tudi predavala pri Kulturni akciji.

V Sloveniji je dosegla magisterski naslov in se je sedaj pripravljala na doktorat. Za tezo si je vzela temo: **Prispevek slovenskih arhitektov k razvoju mesta Buenos Airesa**. Ko je bila tukaj, je zbirala material zanjo in se obrnila tudi na naše arhitekta, katerim je v tezi posvetila važno mesto.

Pred mesecem dni je to svojo doktorsko tezo zagovarjala na ljubljanski univerzi pred komisijo, ki so jo sestavljali profesorji dr. Nace Šu-

mi (dekan filozofske fakultete), dr. Peter Vodopivec in dr. Milček Komelj. Komisija je delo odobrila in pohvalila.

Iz obrazložitve te komisije naj navedemo le nekaj misli, ki kažejo, kaj je nova doktorica pisala o naših povojnih emigrantih in kakšni so bili komentarji in zaključki komisije:

Teza Mislejeve najprej omenja zgodovinski pregled od ustanovitve Buenos Airesa dalje in njegov urbanistični razvoj, nato pa obrne pozornost na Slovence in njihov delež pri tem. Za umetniško delovanje Slovencev med vojnama je kot zgled vzela arh. Viktorja Sulčiča, kjer opisuje njegova velika in znana dela — Mercado de Abasto, stadion Boca, itd.

Povojno delo Slovencev predstavljajo štirje arhitekti: Od staronaseljencev Alejandro Štoka in Mario Turel, kjer se prvi posveča graditvi stolpnice, drugi pa letališčem (adaptiral je Ezeizo). Povojne emigrante pa predstavljata arhitekta Marjan Eiletz in Jure Vombergar. Eiletz poudari kot avtorja sakralne arhitekture, pa tudi drugih, predvsem industrijskih objektov. Pri Vombergarju opisuje njegovo delo za slovensko skupnost, predvsem v Slovenski vasi.

S tako omembo njene analize štiri-

Slovensko dušno pastirstvo v Evropi

POGOVOR Z DR. JANEZOM ZDEŠARJEM

Trideset slovenskih duhovnikov in en posvečen diakon je razkropljenih po celi Evropi, od Švedske pa do Italije, preko Anglije, Francije, Belgije, Holandske, Luksemburga, Italije in Švice. V Nemčiji je dvanaest duhovnikov in že omenjeni diakon. Oni skrbijo predvsem versko za toliko slovenskih izseljencev in zdomcev, ki so prišli v te dežele, bodisi kot politični ali kot ekonomski emigranti. Ti iščejo v tujih deželah večje obzorje in boljše bodočnost. Dušni pastirji tudi skušajo, kar se najbolj dá, ohraniti slovenski jezik, navade in ljubezen do domovine, tudi pri sinovih, vnukih in pravnukih slovenskih ljudi. Njihov delegat je dr. Janez Zdešar, ki je najprej, od leta 1961, skrbel za duhovnike v Nemčiji, potem ga je pa škof Lenič naprosil, da bi prevzel tudi ostali del Zahodne Evrope, ker sam že ni bil pri moči, da bi tako pogosto potoval. Kronist se je pogovarjal z dr. Zdešarjem v Münchenu, kjer ta slovenski duhovnik stanuje.

Kolikokrat se dobite skupaj vsi slovenski dušni pastirji v Evropi?

Dvakrat na leto se zberemo pomladi in jeseni pri pastoralnih sestankih. Pridemo v ponedeljek zvečer in se vrnemo domov v petek zju-

traj. V treh polnih dnevih se pomenimo o zadevah, ki nas težijo, iščemo odgovore na razna vprašanja iz pastoralke, istočasno se pa teološko še naprej izobražujemo. Zato sami delamo referate ali pa povabimo naše strokovnjake iz zamejstva in domovine, da nam povedo iz svojega področja to, kar nas zanima. Tako prihajajo med nas profesorji teološke fakultete in tudi redno naši škofje iz Slovenije. Mislim, da so bili že prav vsi pri nas, tudi sedanji beograjski nadškof Perko. Edini, ki že trikrat ni sprejel povabila, je škof Grmič, zato ga sedaj več ne vabimo. Ta srečanja niso samo važna z ozirom na našo teološko strokovno pripravljenost, temveč tudi zaradi srečanja samega in zaradi domačnosti. Slovenski duhovniki smo raztreseni po vsej Evropi. Pomislite, da sta na Švedskem dva dušna pastirja in še ta daleč drug od drugega. Velike razdalje nas ločijo, zato potrebujemo tudi več prijateljstva. Namen sestankov je, da se saj tisti teden počutimo kot bratje v nadomestilo vseh trenutkov samote, ki jih marsikdo občuti.

Slovenski duhovniki skrbijo samo za naše ljudi?

Naši duhovniki skrbijo samo za

Slovence. To imajo tudi druge narodnosti po celi Evropi: Italijani, Španci, Hrvatje. Ni nekega jugoslovanskega dušnega pastirstva, temveč dva organizacijsko ločena: hrvaški in slovenski. Med seboj se dobro razumemo, nimamo pa nobene povezave. Naš namen je pomagati slovenskim ljudem v tujini, dokler je to potreba. Koliko časa bo še, je pa sedaj zgodi problem nas samih. Naši ljudje v tujini se že v drugi ali tretji generaciji odpovejo slovenstvu. Z žalostjo opazujemo, da k temu kaj dosti ne moremo in ne smemo narediti, ker točno razlikujemo med zdomskimi in zamejskimi Slovenci. V tujini, kamor so se ti ljudje preselili kot posamezniki, kot kapljice v morju, je pa nujno, da prej ali slej pride do zlitja s tistim narodom. To seveda nas, ki smo tako majhen narod, boli. Vendar pa tega preprečiti ne moremo. Tudi ne bi bilo prav, če bi se proti temu za vsako ceno borili. Naša naloga je, da tem ljudem pomagamo do organizacijske prehajanja, ko bodo morda že postali Nemci ali pa Francozi, pa se bodo z veseljem spominjali, da so sinovi, vnuki ali pravnuki Slovencev. Slovenija mora ostati nekaj svetlega v njihovih dušah. Vedeti morajo, da niso člani nekega zamejnega balkanskega narodiča, temveč da so sinovi slovenske domovine.

Koliko Slovencev živi v posameznih evropskih državah?

Številke bodo samo približne, ker

nas vodijo tukaj po raznih uradih kot Jugoslovane. Vendar približno držijo. Na Švedskem je okoli šest tisoč Slovencev, južno od črte Stockholm-Göteborg, v južni tretjini. V Angliji jih gotovo ni več kot kakih 800, verjetno še manj. V Belgiji, Holandiji in Luksemburgu je morda vsega skupaj dva ali tri tisoč naših ljudi. Seveda, če štejemo tiste, ki so sedaj že vnuki in pravniki Slovencev, bi bilo število še večje. V Franciji, pravijo, da je okoli trideset tisoč Slovencev. V Nemčiji, bi sodil, da je svojih štirideset tisoč ljudi, čeprav jih je bilo pred leti gotovo dvajset tisoč več, pa so se vrnili v domovino. V Nemčiji je tudi nekaj tisoč naših Gorenjcev in Štajercev, ki so postali invalidi v nemški vojski, pa so tukaj dobili invalidnino in so zato prišli sem. Danes so nemški državljani. V Avstriji je težko ugotoviti število, ker je mnogo delavcev, zlasti iz Prekmurja, ki se redno ob petkih vozijo domov in v ponedeljek zjutraj pridejo nazaj. Nekaj tisoč jih je gotovo. V Italiji pa so predvsem Slovenci iz naše Primorske: Goričani, Tržačani, Tolminci, ki so prišli že v letih fašizma, in tudi po zadnji vojni predvsem v severno Italijo. So pa raztreseni posamezniki po celi Italiji. Prav tako je težko točno povedati, koliko jih je v Milanu imajo Slovenci redno mašo.

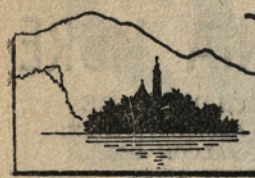
Kako odmeva vaše delo v domovini?

Naše delo se je začelo že ob kon-

cu zadnje vojne. Nace Čretnik je bil že leta 1947 v Parizu; Vinko Žakelj in Reven sta prišla prav takrat ali še nekaj prej v Belgijo. V Nemčiji je že deloval Šeškar, v Severni Franciji pa monsijnor Župančič. Potem pa so počasi prišli še drugi. Sam sem v Nemčiji že od leta 1958. Slovenski duhovniki so bili prvi, ki so prišli med rojake, šele potem se je začel režim zanimati zanje, ki so najprej veljali kot izdajalci, ker so zlasti v Nemčijo odšli na črno, brez potnih listov. Pozneje so jih pa pripodobili zase, ko so videli, da so ti ljudje postali finančno močni in tudi važni faktor v slovenskem okviru. Mednje so začela prihajati razna poslanstva, začeli so ustanovljati klube, društva in konzulate. Nekateri konzuli so se še posebej zanimali. Vendar pa je to, več ali manj, naravno delo, ker pogosto ne prihaja iz srca in tudi ne iz srčne potrebe, da bi res pomagali slovenskemu človeku. Med tem so slovenski duhovniki sprejeli okoli sebe vse ljudi brez ozira ali so politični ali ekonomski emigranti. Vsaki rojak najde v slovenskem duhovniku oporo.

Vaše glasilo je „Naša luč“?

Kot važno sredstvo za dušnopastirsko delo imamo duhovniki glasilo „Naša luč“, ki je najstarejši časopis današnjih izseljencev v Zahodni Evropi. Menda je to revija izven domovine z največjo naklado, okoli šest tisoč, več kot katerikoli časopis na Koroškem ali Primorskem. Že več let jo uspešno vodi

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Petinsedemdesetletnico je praznovala Gorska reševalna služba. Služba spada pod Planinsko zvezo Slovenije in ima v sedanosti okoli 650 reševalcev, med katere so prišli zdravniki, inštruktorji, mininjerji, reševalci letalci, vodniki lavinskih psov in drugi. Pri slavnosti so podelili priznanja pionirjem organiziranja reševalske službe.

NOVO MESTO — 15. teden doljenjskega cvička ni bil samo vinski in vinogradniški praznik, čeprav je šlo kar 10 tisoč litrov tega doljenjskega vina. Poleg razstave vin so bile tudi druge etnološko-turistične prireditve, kot je tekmovalje harmonikarjev z diatonično harmoniko, razstava peciva, pogrnjkov, nastop plesne folklorne skupine in petje zbora iz Šmihela.

BOHINJ — Brez lepših in boljših pločevink bo težko povečati izvoz mesnih konzerv. Tak je zaključek nekaterih izvedencev, ki so se zbrali na posvetu jugoslovanske mesne industrije. Kljub dobremu videzu in kakovosti mesnega izdelka prodaja ne gre v svet, izboljšati embalažni material je pa tudi težko, ker je pločevina draga, embalažna tehnologija pa zastarela.

GRIZE — Mali tabor pevskih zborov, ki je nekaka mala gen eralka tabora v Šentvidu pri Stični, je v tem kraju zbrala 15 zborov, ki so najprej predstavili svoj program, nato pa zapeli nekaj pesmi pod skupno taktirko prof. Radovana Gobca. Tabor je končal pozno zvečer ob kresovanju in splošni zabavi.

MARIBOR — Samorilstvo je v zadnjih desetih letih izredno naraslo v tem mestu. Pravijo, da je v tem času statistika pokazala na 10-kratno porast; letos pa imajo v evidenci do konca meseca maja že 18 poskusov. Seveda se psihologi zanimajo za ta žalosten pojav in ugotavljajo, da so današnji otroci bolj proizvod družinskih in družbenih težav kot pa lastnih želja.

CERKNICA — Na cerkniškem jezeru se zadnje čase radi ukvarjajo z jadralskimi deskami (wind surf). Če je le nekaj vetra, se pojavijo in poskusijo tudi kakšen skok.

LJUBLJANA — Sida ali aids (slovenska kratica bi bila „spin“) je moderen tudi v Sloveniji. Zaenkrat imajo popisane tri osebe s to boleznijo, 24 jih je pa seropozitivnih. V vsej Jugoslaviji poznajo 9 oseb z znaki bolezni, seropozitivnih pa je 500.

JESENICE — Karavanški predor je iz slovenske strani globok 758 metrov. Obenem prelaga nekaj čez 5 kilometrov.

dr. Branko Rozman. Revija prinaša vesti iz domovine, gleda kritično na položaj doma, nudi novice iz naših posameznih področij dušnopastirskega dela in predvsem hoče služiti s članki verske vsebine.

Imate vsako leto tudi srečanja?

Ta srečanja so zelo važna. Vsako leto se zberemo na binkoštno nedeljo, da proslavimo praznik duha, ljubezni in povezave med nami. Največ obiska je bilo pred nekaj leti v Stuttgartu, ko se je zbralo čez tri tisoč Slovencev. Srečanja so se začela leta 1967 v Derendingenu, v predmestju Tübingena, in sicer tam, kjer je deloval Primož Trubar in je tudi pokopan. Z veseljem ugotavljamo, da smo prav mi, slovenski zdomski duhovniki v Nemčiji, prvi „odkrili“ Trubarja po vojni, da smo ga imeli v ekumenskem duhu združevanja med katoličani in protestanti, in združevanja med nemško novo domovino in Slovenijo, svojo staro domovino. To je simbol našega povezovanja. Potem so pa prišli za nami tudi režimovci in nekako skušali prevzeti to praznovanje. To se je najbolj videlo lansko leto, ko so praznovali Trubarjevo leto. Lahko pa ugotovimo dejstvo, da toliko obiska, kot ga je bilo na Trubarjevem grobu pri našem prvem srečanju, se še ni ponovilo. Prišlo je nad petsto Slovencev, preprostih delavcev, in imeli smo skupno sveto mašo.

Janez Vasle

trov magistralne ceste od Jesenic proti Mojstrani, ki naj bi bila končana do začetka avgusta. Na avstrijski strani je prodora samega 13 metrov; gradijo pa tudi 105 metrov dolg, mest, ki je neposredno pred vhomod v predor.

LJUBLJANA — Kolesarstvo je zelo razvito po Sloveniji. Računajo, da je okoli 500 tisoč kolesarjev; mnogim pomeni kolo tudi najcenejše prevozno sredstvo. Samo v Ljubljani naj bi se jih čez 40 tisoč vozilo na delo. Bolj žalosten je podatek, da ni za kolesarje bolj poskrbljeno, saj na slovenskih cestah umre 100 kolesarjev na leto, več tisoč pa dobi različne poškodbe.

STOLAC, BiH — Sloveščino bodo začeli poučevati v oddelku učencev iz petega in šestega razreda, v drugem pa dijake srednješolskega centra. To je posledica pobratenja med občinama Stolac in Postojna, sklenjenega pred štirimi leti.

LJUBLJANA — Študij medicine so podaljšali od sedanjih pet na šest let pouka na vseh jugoslovanskih medicinskih fakultetah. Obenem je bilo določeno, da bodo študentje morali ves čas študija imeti redne prakse na kliniki.

RADENCI — Brezalkoholne pijače stil in swing, ki jih proizvajajo Radenska, bodo začeli polniti v Redi v Bijem Polju, Črna gora. Radi bi letos imeli že 2 milijona steklenic, s katerimi bi lažje oskrbeli črnogorsko primorje. Radenska bo preskrbovala reprobaterial, steklenice in prodajo pijač. Rada bo pa polnila in preskrbovala lastno mineralno vodo.

UMRLI SO OD 9. do 13. junija 1987:

LJUBLJANA: Marija Cajhen roj. Kos, 82; Marjan Peterlin; Marija Murz roj. Kozlevčar; Miloš Karničnik; Ida Arko roj. Matejek; Matevž Lesar; Ivanka Ferbežar roj. Cajzar, 81; Ivanka Čuden roj. Krašovec, 82; Boža Zigon roj. Kobal; Viljem Vrhnovec; Veronika Baggia roj. Suštar; Viktor Gvardjančič; Stanko Vernik, 77; Alojz Pavlovič; Andrej Belcjan; Albin Čebela; Angela Šumbergar; Edita Kovač; Terezija Moškrič roj. Trtnik, 86.

RAZNI KRAJI: Nataša Benedik-Naraj, Ljudmila Sterle, Cilka Matičič roj. Rupic in France Majhen, Kamnik; Stanke Grčar (Bergantov ati) in Mirko Gregorič, Dob pri Domžalah; Ivan Kramar, Otočec; Ana Krakar roj. Rauh, Semič; Stane Naglič, Bled; Hermina Otavnik, Ločna v Novem mestu; Alojz Černe, Celje; Silva Pfajfer roj. Hočevar, Tabor; Anton Pintar, Blejska Dobrava; Kristina Miklave roj. Lampelj, Sostro; Srečko Brus, Viševsek; Rezka Zupanc, 94, Krška vas; Albina Smolnikar, Mekinje; Lojze Klajne, Laško; Slavko Urbas st., Logatec; Helena Maček, 85, Lipica pri škofji Loki; Damjan Novak, Preska; Marija Koprivšek roj. Beraldo, 63, Medvode; Franc Kandare, 82, Boh. Bistrica; Terezija Perhaj (Prlesnikova mama), 92, Vel. Lašče; Ciril Zorman, Domžale; Adolf Zorman, Piran; p. Janez Zore, 94, Maribor; Miha Arnez, Kranj; Andrej Rus, Breg pri Zidanem mostu; Ivan Poglačen, Zg. Jaklana pri Liti; Anton Jančigaj st., Mengeš; Anton Tomažič, Vel. Kostevnica; inž. Albin Smolnikar; Mekinje pri Kamniku; Anton Zakšek, Brežice; Leopold Prinčič, Povir; Miloš Šalej, Šentjur pri Celju; Pavle Svetec, Leskovec pri Krškem.

OBČNI ZBOR ROŽMANOVEGA DOMA

Dne 28. junija je bil 18. občni zbor Rožmanovega doma v lastnih prostorih na ulici Martin Fierro 4262, San Justo.

Ob 11. uri je predsednik Peter Čarman otvoril zasedanje, pozdravil navzoče ter prebral dnevni red, nakar je dal besedo tajniku Jožetu Žerovniku, kateri je v svojem poročilu podčrtal delavnost in nalogo, katero vrši ta ustanova. Med poročili je bilo razvidno, da je ob koncu 18. poslovnice bilo 42 ustanovnih članov ter 177 rednih članov. V zadnjem času sta pristopila dva nova člana. Moramo pa obžalovati v tem obdobju izgubo ustanovnega člana inž. Teodora Švigla kakor tudi štirih rednih članov, ki so: Franc Šturm, Janez Brula, Jože Štefanič in Maks Loh. Vsem sorodnikom naše globoko sožalje. Ob koncu pa se je zahvalil vsem dobrotnikom in osebam, ki nam priskočijo na pomoč ob naših prireditvah in za duševno oskrbo dr. Starcu ter Tonetu Bidovcu. Vsem skupaj lepa hvala.

SLOVENCİ V ARGENTINI

Osebne novice

Krsti: V slovenski cerkvi Marije Pomagaj je bila v soboto, 25. julija krščena Viktorija Willemppa, hčerka Francija in ge. Anice roj. Potočnik. Botra sta bila Marko in gdč. Eli Potočnik. Krstil pa je Jože Škerbec.

V cerkvi Marije Pomočnice pri Don Bosco v Ramos Mejia pa je bil krščen Marko Aleksander Urbančič, sin Janeza in ge. Nežke roj. Durič. Botrovala sta Albin Cenčič in Kristina Durič por. Pantotis. Krstil je Anton Rant SDB.

V soboto, 18. julija je bil krščen v slov. cerkvi Marije Pomagaj Tomaž Vladimir Mele, sin Andreja in Pavle Andrejak. Botra sta bila Marko Zupanc in Marija Kocmur roj. Mele.

Snežnim staršem iskrene čestitke!

Poroka: V petek, 17. julija, sta se poročila Marko Jerman in Monika Jenko v vikarijski cerkvi Brezmadežnega Srca Marijinega (Loma Hermosa). Priči sta bila g. Janez Jenko in ga. Ana Jerman roj. Vombergar. Poročil je kapucin Andrej Stanovnik. Novemu zakonu čestitamo in želimo srečo!

BUENOS AIRES

DAN SLOVENSKEGA VERSKEGA TISKA

V nedeljo, 12. julija je slovenska skupnost v Velikem Buenos Airesu praznovala svoj Dan verskega tiska. Pričeli smo ga ob 15. uri z zahvalno sv. mašo, ki jo je daroval glavni urednik revije Duhovno življenje, Jože Škerbec. V priložnosti pridigil je poudaril potrebo, da zlasti mlade družine, ki se ustanovljajo, naročajo in berejo slovenski verski tisk, kateri jim bo pomagal, da ostanejo globoko verni ter narodno zavedni Slovenci.

Po maši pa so se rojaki zgrnili v veliko dvorano Slovenske hiše, kjer so marljivo sodelavci pripravili 7. tombolo z namenom, da rojaki v vselem igranju — gmočno pomagajo pri izdajanju tako potrebne revije, kot je ravno Duhovno življenje, katere namen je ohranjanje in rast verskega življenja rojakov tu na jugu ameriškega kontinenta. Ta del dneva je pričel delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Alojzij Stare, ki nam je med drugim povedal, da je to že 54. obletnica revije, ki je bila v svojih prvih letih na skrbi Jožeta Kastelica in pozneje neutrudnega Janeza Hladnika, nakar so jo vzeli na skrb dušni pastirji pod vodstvom msgr. A. Oreharja.

Tombolo, na kateri je bilo oddanih 213 kvatern, 220 činkvinov ter 58 tombol, je spretno vodil Miha Gaser s pomočjo sodelavcev, ki so to tombolo pripravili. Prvi dobitek: hladilnik z zmrazovalnim oddelkom je dobila gdč. Marija Korošec; drugega — prvovrstni jedilni pribor — pa Tone Žagar. Na koncu lahko omenimo, da je bilo navzočih tudi precej tukajšnjih domačinov, ki se radi udeležujejo tovrstnih prireditev. Po zaključku in zahvali za sodelovanje so se rojaki začeli razhajati v zavesti, da so skupno pripomogli k olajšanju gospodarskih težav, s katerimi se sooča tudi naš verski tisk.

- e - t

Slovenska vas

„TRIGLAVSKA ROŽA“

20. junija je bila v našem Domu ponovitev Kunčičeve igre „Triglavska roža“, ki jo je z učenci slovenske šole pripravil Ciril Jan, katere komentar je bil že objavljen ob Alojzijevi proslavi. Voditelj šole se je ob zaključku še zahvalil vsem številnim sodelavcem. Pomoč vseh je bila potrebna, da so otroci mogli uspešno nastopiti njihovo veselje pa je bilo najlepše plačilo.

OBČNI ZBOR

V nedeljo, 12. julija se je vršil po sv. maši vsakoletni občni zbor, ki je bil le informativnega značaja. Odborniki so vsem navzočim poročali o svojem delu v zadnji poslovni dobi. Po vsakem poročilu se je razvila kratka debata in več članov je želelo še dopolnilno razlago k nekaterim poročilom. Po sklepu o novi članarini in večji povezanosti med mladimi in starejšimi, se je zaključil 27. redni občni zbor našega Doma.

mak

NARODNO POLITIČNI INFORMATIVNI SESTANEK

V nedeljo, 12. julija 1987 se je vršil v Našem domu ob lepi udeležbi rojakov iz San Justa narodno politični sestanek, ki ga je sklicalo načelnost SLS. Sestanek je začela predsednica Našega doma gospa Pavla Lipuščkova, ki je pozdravila vse navzoče in dala besedo poročevalcem. Dr. Marko Krenžar je podal poročilo o mednarodnem položaju in novih premikih v Jugoslaviji, zlasti o predlogih za nove ustavne spremembe, ki naj še bolj utrdijo gospodarski in kulturni centralizem v Jugoslaviji in ki so v glavnem naperjeni proti Sloveniji. — Arh. Jure Vombergar je poročal o delu SLS, o razvoju stranke v državah, v katerih živijo Slovenci in o bližnjih vilitvah v Zbor zaupnikov SLS. — Rudolf Smersu pa je govoril o delovanju Slovenskega narodnega odbora, o njegovem političnem programu, ki je izražen v zahtevi po svobodi na vseh področjih in po slovenski državi samostojnosti. Povedal je tudi, da je SNO poslal povelje vsem narodom Jugoslavije, da naj se vsi jasno izrečejo za samoodlobo vseh narodov Jugoslavije po zlomu komunističnega režima. Tem poročilom je sledila daljša debata, v katero je poseglo mnogo navzočih rojakov in rojakin. — Lepo uspeli sestanek je po končani debati zaključila gospa Lipuščkova.

OČETOVSKI DAN

Je postal že prava tradicija v Našem domu, tako se mladina na ta dan še posebej spominja svojih dragih dobrotnikov. Takoj po maši se zberejo v mali dvorani Našega doma,

SLOVENSKI ZGODOVINSKI MUZEJ

Upravni svet Zedinjene Slovenije sporoča, da je pričel z zbiranjem predmetov za Slovenski zgodovinski muzej. Upravo muzeja je sprejel Rudi Bras, kateremu bo pomagal Silvo Lipušček. Muzej bo deloval v Rožmanovem domu.

Namen muzeja je zbrati med rojaki v Argentini in drugje po svetu obstoječe predmete zgodovinske vrednosti v dobi ed začetka druge svetovne vojne pa do prihoda svobodnih Slovencev v Argentino (1941-1949). Slovenski zgodovinski muzej bo vsakemu, ki bo izročil kak zgodovinski predmet za muzej, izdal ob prevzemu tozadevno potrdilo. Darovalec bo naprošen, da najbolj točno pojasni zgodovinsko vrednost izročenega predmeta. Predvsem pridejo v poštev fotografije, značke, svetinje, zastave, obleka, posoda itd. Za

kjer so pripravljene pogrnjene mize za zajtrk. Preden vstopiš, ti dekleta pripnejo znamenje očetovskega dne in pri polno zasedenih mizah se začne lepo doživeti program. Predsednica SDO M. Zupanc je po kratkem pozdravu napovedala mladinski pevski zbor, ki se je oddolžil z nekaj pesmimi, sledile so recitacije najmlajših in nato daljši govor gdč. Selanove. Tudi predsednica Našega doma Pavla Lipuščkova se je v svojem pozdravu spomnila očetov in še posebno našega duhovnega očeta dr. Alojzija Starca, ki je ravno ta dan praznoval svoj god. Poleg čestitk mu je v imenu vseh faranov izročila skromno darilo, ki je pa prihajalo iz globine srca. Seveda ni manjkalo tudi besede našega dušnega pastirja.

DRUŽINSKO SREČANJE

Da se med nami poživijo malo bolj družabno in prijateljsko življenje, je predsednica v ta namen organizirala družinsko srečanje. Res, zbralo se je kar precej družin, ki so vsaka posebej prinesla nekaj peciva in so jim ob čaju in prijetnem pogovoru potekale popoldanske ure. Vmes pa smo imeli priložko videti nekaj filmov iz Slovenije in iz življenja Našega doma, k jih je predvajal B. Miklič. Vsi odhajajoči so bili edini; res, lepo je bilo, še večkrat se bomo srečali.

LIGA ŽENA-MATI

15. julija je sanmartinska Liga žena-mati imela v svoji sredi župnika, predavateljca Jožeta Škerbca, ki je govoril o temi: Islam, verstvo in politična sila.

Predstavil je islam kot monoteistično verstvo, s sestavinami judovstva, krščanstva in poganstva, ki ga je že v 7. stol. po Kr. začel oznanjati Mohamed na Arabskem polotoku in se je zlasti v svojem prvem stoletju kot požar širil tudi z ognjem in mečem in šteje danes okrog pol milijarde vernikov. Označil je kot osnovno držo islama predanost Boku. Koran kot sveto knjigo, sumo pa kot zbirko izročil. Za začetek islamskega obdobja velja leto 622 po Kr., ko se je Mohamed iz Meke zatekel v Medino. Glavni členi njihove vere so: Bog je eden, je stvarnik vsega, važno je poslanstvo prerokov, zlasti seveda Mohameda, ob koncu časov bo poslednja sodba. Obredne dolžnosti so izpovedovanje vere, molitev, post, miloščina in romanje. Predavatelj je očrtal strnjeno zgodovino islama, vzpon in delni zaton, razkole in krize, sekte šiitov, sunitov in drusov, reformistične težnje v modernem islamu, spogledovanje s socializmom in sočudenje z moderno zahodno družbo, razmerje do krščanstva, versko poživitev, ki razgibava mohamedanske države, ki pa preha- ja v nasilen in za krščanstvo sovražen prozolitizem. Danes mnogi po- mujejo med zunanji sovražniki krščanstva poleg marksizma prav islam.

Veliko članic in tudi nekaj gostov je z velikim zanimanjem sledilo zgodovinski in obenem aktualni temi in se mu toplo zahvalilo za ves njegov trud in dobro voljo.

Prihodnji sestanek Lige bo 19. avgusta ob običajni uri!

MALI OGLASI

SNEMANJE
Presnemanje kaset vseh vrst. Izbira o-troških povestic in drugih kaset.
Mirko Vasle — Pje. Allende 386 - Ramos Mejia - T. E. 657-8288.

SANITARNE NAPRAVE
Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov. Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel. T. E. 664-1656.

ZA DOM
Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 110, San Miguel, T. E. 664-1656.

ADVOKATI
dr. Vital Ašič — odvetnik; ponedeljek, sreda, petek od 17. do 19., Don Bosco 168 — San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Knave — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadst. E - Tel. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

ARHITEKTI
arh. Marija Bayec — Belgrano 123 - 17. nad. "5" - R. Mejia - Tel. 654-2461; poned., sreda, petek od 17 do 19.

arh. Jure Vombergar — Načrti za gradnje stanovanjskih hiš, industrijskih in trgovskih stavb. — Av. Gaona 2776 - 1706 Haedo T. E. 659-1413.

TRGOVINA
OPTIKA „Lugano“: Očala vseh vrst — Za Slovence poseben popust. Larrazabal 3800, Villa Lugano, Capital, T. E. 602-5961. Kol. 141, 36, 117, 80, 185, 56.

Delikatosa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadro severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle — vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO
Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bmč. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 14. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmč. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 14. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure. (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Uraduje ob sredo od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (ga. Marija Gorše).

FRAN MILČINSKI

Pički brez gnezda

„Ljuba žena,“ ji je rekel, „vaš sin še davno ni zrel za prostost. Če ga danes izpustimo, ga v štirinajstih dneh priženo spet nazaj, hujšega potepuha in tatu, kakor je kdaj bil. Saj priznam, voljo že kaže, da se poboljša. Ali volja ni dovolj, ko mu še manjka moči: prva prilika bi ga spet zapeljala. Zato ni drugače, nego da ostane še pri nas. Razen če bi šel iz našega zavoda v drugega, boljšega — v ta namen ga že utegnute dobiti venkaj. Naše poboljševalnice niti sam ne hvalim, po starem kopitu je. Zato vam tudi odkrito povem: Pri nas se vaš fant ne bo dosti poboljšal. Toda, dokler je v našem zavodu, vsaj ne krade in drugih otrok ne pohujšuje! In to je tudi nekaj vredno. Ali bi pa bilo mogoče spraviti ga v drug boljši zavod in kam in kako, vam ne vem sveta. V naši mili domovini ne poznam takega zavoda. Pa z Bogom!“

Kako je bolelo mater, ko je iz ravnateljstev besed spoznala, da je pač mogoča rešitev nesrečnega sina — ali tukaj v tej hiši ne. Kje drugod? — pa sam Bog ve. Ali jo bo moči doseči? Učeni gospod ravnatelj ni vedel sveta... kako se naj posreči njej, neuki, nevajeni rev! Sveta jeza je prijemala preprosto ženo: kako zanikrna je naša domovina, ki bolj skrbi za nesposobno živino, da se ji zboljša pleme in reja, kakor za svojo mladino!

Koprnela je v pravih vicah, molila Boga in prosila prijaznega gospoda Kobilico za svojega fanta — v ta dva je še imela zaupanje.

Pretekla sta dolga dva meseca — še

OBVESTILA

ČETRTEK, 30. julija:

Seja izvršnega odbora Zedinjene Slovenije ob 20. uri v društvenih prostorih.

PETEK, 31. julija:

8. kulturni večer SKA v gornji dvorani Slovenske hiše ob 20. uri. Predava Marjan Pertot iz Trsta: „Razvoj slovenskega tiska na Primorskem“.

SOBOTA, 1. avgusta:

Redni pouk Slov. srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

Primorski večer v Našem domu v San Justo v priredbi Zedinjene Slovenije in vseh slovenskih Domov.

NEDELJA, 2. avgusta:

V San Martinu družinsko žegnanje. Sv. maša ob 11, ob 12.30 družinsko kosilo, nato vesel popoldan.

Mladinska maša in srečanje deklet in fantov SDO in SFZ s primorskima gostoma: prof. T. Simičem in prof. M. Kravosom v Slovenski hiši ob 9.30.

Družinska nedelja v San Justo s prireditvijo ob 16.30.

Dan otroka na Pristavi. Po maši avdiovizual, nato kosilo; popoldan igre za otroke.

V Slomškovem domu spomin na g. J. Kalana; družinska nedelja in kosilo.

SOBOTA, 8. avgusta:

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj ob 19.15 sv. maša za pokojne urednike in sodelavce Svobodne Slovenije.

Kulturno-družabna prireditev SVOBODNE SLOVENIJE v Slovenski hiši ob 20. uri.

Visokosolski tečaj ob 15.30 uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 9. avgusta:

4. obletnica ustoličenja brezjanske Marije v Rosariu.

Mladinski dan v Slomškovem domu.

ČETRTEK, 13. avgusta:

Redni sestanek Zveze slov. mater in žena v Slovenski hiši ob 17. uri.

PETEK, 14. avgusta:

9. kulturni večer SKA v gornji dvorani Slovenske hiše ob 20. uri. Predava dr. Tone Arko iz ZDA: „Slovenski znanstveniki v ZDA“.

SOBOTA, 15. avgusta:

Redni pouk Slov. srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

18. pevsko-glasbeni večer SDO-SFZ, mladine Velikega Buenos Airesa v Slovenski hiši ob 20.30.

NEDELJA, 16. avgusta:

Romanje v Lourdes.

SOBOTA, 29. avgusta:

Redni pouk Slov. srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri.

V Slovenski hiši ob 16 nadaljevanje filozofskega ciklusa pod vodstvom univ. prof. dr. Milana Komarja.

Mladinski dan v Carapachayu.

NEDELJA, 30. avgusta:

V Rožmanovem domu 17. obletnica sv. mašo in kosilom.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob četrtek od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 Tel. 651-1760 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9,30 do 11,30 (gdč. Julka Moder).

SLOVENIJA V SVETU

ZDA

V Clevelandu so v Mural Art Gallery otvorili razstavo, ki jo je ob 400-letnici smrti Primoža Trubarja pripravila Slovenska narodna in Univerzitetna knjižnica v Ljubljani.

Dr. Jaro Dolar je ob otvoritvi posvetil predavanje začetkom in razvoju slovenskega pisnega jezika;

IZ ZIVLJENJA V ARGENTINI

(Nad z 2. str.)

VPRAŠANJE BREZ ODGOVORA

Že zadnjič smo omenili, da v raznih predvolivnih anketah največji procent odnese skupina tistih, ki ne vedo, koga bodo volili. Ta pojav je začel zanimati sociologe in psihologe, in kar tekmujejo sedaj v raznih razlagah, zakaj in kako to. Medtem pa seveda vlado in opozicijo zanima, kam se bo nagnil ta ogromni odstotek neodločenih.

Glede razlag, se večina opazovalcev strinja, da neodločnost odgovorja želji po večjem poznanju in zahtevanju po večji informaciji. To je morda bolj znanstvena razlaga naše omembe v prejšnjih številki, da se v ljudeh kaže večja politična zrelost. Nekajkrat so se že opekli ob blestečih obljubah in škoda se jim zdi za edini glas, oddan, pa potem objokovan.

Tej množici, tej tih večini se zdi bistveno, da jim nekdo razloži, po pravici, ne kaj jim obljublja, marveč kaj bo resnično storil, ko bo prišel na izvoljeno mesto. Na žalost, bo to vprašanje, vsaj zaenkrat, ostalo brez odgovora. To pot se bo ta množica morala odločiti „po posluhu“ in izbrati „manjše zlo“.

PEVSKI NASTOPI

Bernarda Fink

2. ob 17 in 6. avgusta ob 21 v Colonu kot solistka s tremi evropskimi gosti v Mendelsohnovem oratoriju Elija pod dirigentom Michelom Carbozom. Prenaša Radio Municipal.

8. avgusta ob 18 v metodistični dvorani Rivadavia 4050; dve Bachovi kantati za alt pri Akademiji Bach.

Marko in Bernarda

13. avgusta ob 19 v Teatro del Globo; koncert solov in duetov s klavirjem. Prireja Wagneriana. Prost vstop.

Od tedaj je pretekla lepa vrsta let.

Korenova hiša še stoji, prenovljena in osnažena, pa nikogar nekdanjih prebivalcev ni več notri. Nanča in Kocmurjeva, obe že počivata pri Sv. Krištofu. Kocmurjeva je v miru preživela ostala svoja leta, moža ni bilo nazaj iz kaznilnice, pobrala ga je jetnika. Mici Kocmurjeva se je bila kmalu omožila — sebi v srečo; dobila je resnega moža, ki jo je znal držati s trdo roko, če so se ji kdaj oglašale stare muhe. Ko pa je dobila deco, je z deco dobila tudi pamet in živeli so zadovoljni in v miru. Njen brat je mizarški mojster v salezijanskem zavodu v Osvjencim v Galiciji; rada si dopisujeta.

Tone Pirc kmetuje, oba mu še živita, oče in mati.

Milan Jeraj je dovršil visoko šolo in stopil v sodno službo. Če mu včasih pripeljejo mladega potepina, ki je ušel z doma in se napotil proti Trstu, se spominja svojega nekdanjega prvega izleta k morju. Smili se mu tak zbežan piček brez gnezda, vestno pozveduje po vzrokih, ki so ga pognali zdoma, in potem nudi svojo pomoč. In pomoč je zdaj lažja, kakor je bila v njegovih mladih letih, kajti zdaj tudi v domovini ne manjka koristnih naprav in zavodov v rešitev mladih neboljencev.

Eni takih naprav služijo tudi dohodki Korenove hiše. Dečki, ki bi se sicer potikali brez poštenega opravila po cestah, dobivajo čez dan vzgojo in hrano, učé se in igrajo. Vešče moči jim nadomeščajo in izpopolnjujejo brigo staršev in skrbé, da kdaj postanejo zdravi in delavni, sposobni in poštene člani človeške družbe, sebi in drugim v srečo, domovini v slavo in moč.

K o n e c

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
REDACCION Y ADMINISTRACION:
RAMON L. FALCON 4158
1407 BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: 69-9503

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,
dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 20.446	

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1987: Za Argentino A 65; pri pošiljanju po pošti A 75; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

Pri fari Sv. Cirila v New Yorku se je vršila januaraska prosvetna ura. Kljub vremenskim težavam, se je dvorana lepo napolnila. V sporedu, med drugimi točkami, so recitali Gregorčičevo „Z Bogom ti planinski svet“. Finžgarjevo zgodbo „Pajčevina bi me držala“ in pa resnično zgodbo dveh mladih mož „Spreobrnjenje“.

Družinska nedelja Slomškove šole

bo ob otroškem dnevu
v nedeljo, 2. avgusta,
v SLOMŠKOVEM DOMU

Sv. maša, razstava in prizorček s počitniških dni, srečolov in kosilo.

OB 20-LETNICI SMRTI DUHOVNIKA

Janeza Kalana,
prvega ramaškega dušnega pastirja

bo v nedeljo, 2. avgusta, ob 9. uri v Slomškovem domu sv. maša, po maši komemoracija in nato obisk groba.

Dobrodelni sklad za Zvezo mater in žena. Darovali sta: ga. Marija Eiletz v spomin materi A 30 in ga. Kačar Finkova v spomin očetu dr. Kačarju A 10.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

8. KULTURNI VEČER

v petek, 31. julija, ob 20

Marjan Pertot

Razvoj slovenskega tiska na Primorskem

Predavanje bo v gornji dvorani Slovenske hiše.

PRIMORSKI VEČER

v soboto, 1. avgusta ob 20. uri v Našem domu v San Justo

Pozdrav Primorski bodo izrekli recitatorji in pevski zbor pod vodstvom ge. Anke Savelli Gaserjeve

Nato prigriček in prijateljski razgovor z gosti.

Vse rojake vabijo: Zedinjena Slovenija in vsi Slovenski domovi!

Slovenski dom v San Martinu

DRUŽINSKO ŽEGNANJE

V NEDELJO, 2. AVGUSTA 1987

Ob 11 sv. maša, ob 12.30 asado, nato vesel popoldan.

KULTURNO DRUŽABNA PRIREDITEV SVOBODNE SLOVENIJE

bo v soboto, 8. avgusta 1987 v Slovenski hiši ob 20

Ob veselem razpoloženju in dobri, domači večerji ter prijateljskem pogovoru boste lahko videli

AVDIOVIZUAL O NAŠEM DROBNEM TISKU
Istočasno bomo izvedli NAGRADNA ŽREBANJA

SREČKO dobite za A 10.-

Nakaznico za VEČERJO pa za A 8.-

9. avgusta - v Slomškovem domu

XVII MLADINSKI DAN

8.45 Dviganje zastav

9.00 Sv. maša

Kosilo

18.30 Kulturni program z igro „Gosposki ženin“

Nato prošta zabava

TE PRIČAKUJEMO!